

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

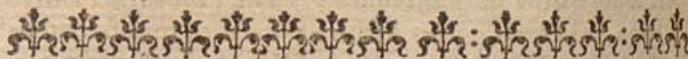
Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Examen VII. De statu Regulari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

83. *Quis Notarij munus apud visitatorem exerceat; pro-
no aliquid accipere à visitatis? Si de eius familia non est,
nec habet salarium ex publico, potest accipere, modò aut
statuto, aut consuetudine non prohibeatur. Ita quidem
Emanuel.*

EXAMEN .KII.

Circa materiam de statu Religionis.

De essentia status Religiosi.

1. *Vid est Religionis status? Fidelium ad Christianam
perfectionem tendentium editis votis, perpetua
paupertatis, castitatis, ac obedientiae stabilis in
communi modo viuendi modus ab Ecclesia
approbatus. Dicitur quidem perfectionis status non eo sen-
su, quod omnes Religiosi perfecti esse debeant, sed ad perfe-
ctionem tendere.*

2. *Num debeat esse approbatus à Summo Pontifice Religiosus
Ordo? Ita planè; quia Ordo Religiosus est sacer quidam
cœtus habens spiritualem iurisdictionem, quæ ab Ecclesie
Prælati, præcipuè à summo eius capite Romano Pontifice
debet prouenire.*

3. *Quidnam ad status Religiosi essentiam requiritur? Trium
votorum editio siue solemnium, siue simplicium, dummo-
dò Ecclesie autoritate acceptentur. Hinc colligo Or-
dines Religiosorum licet inter se differant accidentalibus re-
gularum suarum discrimine, tamen in essentialibus con-
uenire.*

4. *An nostra Societatis filij tria simplicia vota edentes
viri sint Religiosi? Quis abneget cum sese Societati dedi-
cent, & actu tradant quantum ex parte ipsorum irreuoca-
biliter. Possunt tamen dimitti Superiorum autoritate ad
eum modum, quo serui manumittuntur, licet ipsimet dis-
cedendi careant libertate. Ante dimissionem autem inuali-
dè contrahere matrimonium certum omnino Ecclesie præ-
scriptione.*

5. Qui in Ordinibus militaribus castitatem non absolutam, sed tantum conjugalem vouent; sunt ne Religiosi proprie? Minime: secus milites Sancti Ioannis & Ordinis Teutonici, qui tria vota substantialia absolutè edunt.

6. An Religiosi, qui editis votis perpetua castitatis, ac paupertatis obedientiam vouent Episcopo, aut Confessario? Non; quia tali voto non subiiciuntur spiritali iurisdictioni Ordinis.

7. Num Summus Pontifex possit in solemnibus votis dispensare? Potest adèd vt aliquis Religiosus esse desinat; nam cum possit in simplicibus, consequenter potest in solemnibus: quia solemnitas votorum Ecclesiæ inuentum est.

8. Quis Religiosus ad Cardinalatum, aut Episcopatum promouetur: manet ne essentialibus votis Religionis obstrictus? Ita equidem licet quoad aliquos effectus paupertatis, & obedientiæ exemptus per accidens censeatur: quia nihilominus manet sub Summi Pontificis obedientia, qui omnium Religionum caput.

9. Religiosus factus Cardinalis, aut Episcopus, debet ne seruare suam Religionis præscripta? Debet saltem ex moralis honestatis obligatione, ea scilicet, quæ cum dignitate sua potest consistere, v.g. habitum suæ Religionis deferre. Porro Religiosus ad secularem Parochiam promotus habitum suæ Religionis deferre, & alia præscripta Regulæ, quatenus cum munere, & laboribus suis consistere possunt obseruare debet, etiam sub culpæ obligatione, si Regula Ordinis ita præscribat. Qui quidem Religiosus dum Parochiam secularem administrat, in plerisque Diocesis Episcopo subiicitur: verum in his quæ ad Regulam Ordinis spectant, v. g. vt gestet habitum, videtur Abbati, seu proposito Monasterij manere subiectus.

10. Quot sunt Regulae religiosæ? Quatuor, S. Basilij, S. Augustini, S. Benedicti, S. Francisci, sub quibus omnes Religiosi viuunt, præter Carthusianos, & Societatem Iesv, qui quidem Ordines propria statuta habent.

11. Comparata Religiones inter se. Profectò omnis variorum Ordinum diuersitas, vt innuimus, accidentalis est; quia omnes variis mediis ad Christianam perfectionem tendunt, quæ in charitate, & coniunctione cum Deo consistit. Triplex Religiosorum vita Contemplatiua, scilicet vacans Deo per contemplationem, & orationem: actiua, seu vacans proximo propter Deum per opera misericordiæ tum corporalia, tum spiritalia: & Mixta ex vtraque. Cuiuscumque Religionis perfectio

720 *Moralis Theologiae Tract. VI. Status,*
perfectio attendenda est tum ex fine eius proprio, tum ex
mediis, quæ ad hunc ipsum finem, & tria substantialia vota
implenda, ac denique charitatis perfectionem consequen-
dam conuenienter adhibet.

CAPVT II.

De Religionis ingressione & abscessu.

§. I.
Ingres-
sus Reli-
gionis.

12. **V**Oui me Religionem ingressurum: quidnam præstari
debeo? Moralem diligentiam adhibere, vt in aliquo
Ordine suscipiaris, tui voti spectata conditione.

13. *In mea prouincia pluribus aditis Monasterijs non recipior: sed tamen spero alibi suscipiendum: num extraneas terras adibo?* Ex circumstantiis equidem personæ vouentis colligendum est, vtrum obligationem te conferendi ad alias terras suscipere intenderis; quia masculi solum intentionem habere censentur ad monasteria suæ patriæ: feminae verò ad monasteria vicina propter cognatorum communitatem.

14. *Si in ordine laxiori non recipior, teneor ne ad strictiorem: v.g. Capucinorum?* Minimè; præcipuè si delicatus sis, quia in generali promissione non obligaris ad ea, quæ in specie promissurus non fuisses.

15. *An sub generali voto Religionem ingrediendi, non Clericalis equitum militarium comprehendendi videatur?* Non; quia strictè Religio non est, quæ tribus substantialibus votis absolute non illigatur.

16. *Vouit certam Religionem, & in vno Monasterio repulsum: debet ne alia eiusdem Ordinis adire Monasteria?* Ita quidem, si spes sit suscepturum; secus si certi Monasterij ingressum speciali ex causa vouisti.

17. *Passus quidem repulsam sui non semel; sed Religiosi postea mutata voluntate me recipere volunt.* Ingressi tenentur votum Religionis in Dei honorem editur, vouentisque spirituales utilitates; non autem in fauorem Religionum, vt hi iuri suo renunciantes vouentem obligatione sua liberari possint.

18. *Voui me in Religione laxa professurum, possum aliquando strictiorem? Potes. Et si strictiorem voui, & laxiorem ingressus sum? Peccasti; quia minus præstas, quam promiseras.* Num

tamen valida est professio? Valida est; quia votum solemne, in quo personæ traditio fit, & Religioni ius in ipsam acquiritur, derogat priori simplici voto, per quod nullum tale ius strictiori Religioni acquisitum erat.

19. Vult ingredi, & experiri Religionem strictiorem: possum ne commutare in votum profitendi laxiorem? Potes; quia votum perseverandi in laxiori melius est, & plus obligans, quam votum tantum ingrediendi, & experiendi.

20. Potest ne professus unius Ordinis ad alium strictiorem transire? Potest, petita tamen, ne bonum obedientiæ contemni videatur, licet non obtenta sui Prælati licentia. Mendicantes quidem non possunt ad alium Ordinem non mendicantium transire (excepto Carthusianorum) sub excommunicatione Papæ reservata, & licet cum licentia Papæ, seu Ordinis transeant, non tamen habent vocem in Capitulo, nec administrationes, nec Prioratus, nec Officia consequi possunt.

§.2.
Professus ad alium Ordinem transiens.

21. Quanam Religio strictior habetur? In transitu quidem ad Religionem strictiorem attendi debet ad maiorem severitatem externam præsertim circa silentium & solitudinem. Ve etiam optimè Baldellus adnotavit, austeritas Ordinis attendenda non est secundum institutum regulæ, sed secundum præsentem observationem adeo, ut professus in strictiori Ordine, ubi regulæ non servantur, possit ad laxiorem transire, nisi spes reformationis.

22. Possunt ne Canonici regulares ad Monachos transire, & vice versa? Possunt quidem transire ad Monachos, Monachi autem minimè ad Canonicos regulares; quia Monachorum Religio austerior est.

23. Vult quis absolute Religionem: quidnam censetur promississe? Nisi de alia eius intentione constet, censeri debet solum ingressum, & probationem promississe. Quid si sine iusta causa egrediatur? Censetur contra votum peccare mortaliter; quia vult ingredi sicut & reliqui, ut probationis tempore videret, num possit instituti rationi se accingere.

24. Consilio ingrediendi Religionem cum parentibus communicato, me volunt impedire: quid præstandum? Num ingredi licet? Ipsi inuitis licet ingredi, ac profiteri; quia sola causa, qua licitum non est obedire parentibus, Deus est.

25. Quidnam debet præstare filius circa Religionis ingressum, aut egressum parentibus aut fratribus, seu sororibus in necessitate constitutis? Si parentes in extrema necessitate sint, filius etiam professus licet Prælati iniuriosè licentiam ab-

neget; egredi potest, & succurrere; quia præceptum iuris naturalis, & diuini nullo voto tolli potest. Si parentum inopia sit grauis, filius ingressum Religionis differre debet, dum ipsis succurratur; quia maiore præ aliis hominibus obligatione tenetur filius ad subueniendum parentibus in graui necessitate constitutis. Quod si fororibus, aut fratribus subuenire debeat, maior debet esse necessitas, quam parentum. Si autem editis votis filius Religiosus factus sit, non potest egredi ad subueniendum parentibus in graui sine licentia Prælati; quia status Religiosus id postulat.

§. 3.
Novitij.

26. *Novitij ne præceptis obligantur?* Regula Ordinis non ligantur sub culpa; quia adhuc eam non promiserunt: tamen iustis præceptis conuenienter eorum statui à Prælate impositis obligari videntur; quia nouitij subiiciuntur spiritali potestati Prælatorum, & consequenter eorum iustis præceptis possunt obligari; alioquin tanquam vagabundi nullius proximi Ordinarij iurisdictioni subessent.

27. *Num Ecclesiastici fori & Canonis nouitij priuilegijs gaudent?* Ita equidem; & Prælati iurisdictioni subiiciuntur.

28. *An Nouitius Ordines possit accipere ab Episcopo alienis, in qua Monasterium situm est?* Maximè; quia per ingressum Monasterij, habitusque assumptionem domicilium censetur acquisisse: ingressus est enim cum proposito manendi nisi mutatio aliqua alibi eueniat. *aliunde*

29. *Novitius ab Ordine recedens est ne obligatus ad expensas Ordini soluendas?* Minimè; vt libera nouitij egrediendi voluntas relinquatur, quæ quidem impedita foret, si ad soluendas expensas teneretur. Excipe nisi consuetudo sit vt de expensis soluendis pactum ineatur, qualis communiter in Monialium Monasterijs viget.

§. 4.
Expulsi.

30. *Possunt ne Religiosi iustus ob causas per sententiam à Religione eici?* Possunt. Primò quidem in crimine notorè incorrigibiles existentes. Secundò, si ob criminis infamiam sine graui Ordinis detrimento tolerari non possint. Tertio, si quis reticeat morbum epilepticum per fraudem. Porro Monialis incorrigibilis perpetuo carceri debet amandari.

31. *Manet ne eiectus votis substantialibus adstrictus? Manet, & rerum dominium non acquirit, sed solum habet vsum, & administrationem. Quid si Religiosus eiectus alicui inferuit Ecclesie? Bona ab ipso acquisita ad eandem Ecclesiam debent spectare. Fugit autem bona ad quemnam pertinent? Ad Monasterium, à quo fugit, modò illud sit capax; quia Apostata non sunt à iure, ac potestate Monasterij liberati.*

32. *Eiectus*

32. Eiectus per sententiam est ne omnino liberatus ab obedientia voto? Non, licet magna ex parte eius executio cesset, donec in Ordinem recipiatur. Vnde voto obligatus manet virtualiter.

33. An eiectus per sententiam interim monasticis observationibus adstrictus sit? Probabile arbitror esse liberum; quia ce non comitantur professionem trium substantialium votorum absolutè, sed quatenus seruari debent, sub regula, seu statuta vitæ regularis, à qua tamen ille expulsus est.

34. Eiectus ne ob crimen, debet se corrigere, ac redire, si ab Ordine recipiatur? Ita planè; quia talis Religiosus substantialibus votis, ac religiosa professione absolutus non est, vnde tenetur sese idoneum, quatenus potest, reddere, vt sua vota exequi possit. Tenentur ne Pralati Apostatas, sine eiectos recipere redeuntes, aut reducere? Non semper, præsertim si incorrigibiles videantur: aut sine scandalo, vel Ordinis detrimento recipi nequeant; quia si ob talem causam interdum eiici possunt Regulares, multò magis postquam malitiosè exierint, non recipi.

35. Quid si eiecti, & curantes regredi, non recipiuntur? Tuto in seculo degunt, cum per ipsos non stet, quin in statum, quem vouerunt reuertantur.

36. Interdum Pralati ob iustam causam professum tali pacto eiciunt, vt aliam Religionem profiteatur: num talem conditionem professus tenetur implere? Si acceptauit, tenetur planè, vel regressum ad suam Religionem impetrare.

CAPVT III.

De Professione, & votis substantialibus.

37. Quid sit in Religione Professio? Duplex, alia expressa §. I. Professio. Verbo, aut scripto: alia tacita, v. gr. si quis post annum probationis professorum habitum proprium triduo gesserit, vel intra triduum post probationis annum actum professorum exerceat, v. g. in Capitulo suffragium ferat.

38. Potest ne probationis tempus iustam ob causam produci? Potest, v. gr. ob morbum aut defectum ætatis.

39. Quænam necessario requiruntur ad professionem? Trias. Primum, qualitas seu aptitudo personæ vouentis, legitima ætate, anno exacto probationis, in habitu religioso, & sine impedimento substantiali secundum consensum, & acceptationem.

eius, ad quem pertinet aliquem in Religione incorporare. Tertium, ut professio sponte fiat, non graui metu cogente.

40. Num Religions assumptio per tria vota substantialia rem quali infirmetur? Minime, sicut carnale Matrimonium, v. gr. si quis simul et se sanum, cum sit leprosus: & legitimus, cum sit illegitimus.

41. Requiritur ne ad professionem eam acceptari à Prælatum consilio, imò & consensu Capituli? Ita sanè; quia professio continet in se quasi contractum & obligationem reciprocam inter profitentem & Monasterium, cui incorporatur; unde si altera pars non acceptet, nulla orietur obligatio.

42. Num metus annulet professionem? Metus grauis iniustus ipso iure affirmat: v. gr. si nouitius carceri amandatus fuit, propterea quòd discessum petierit. Item metus reventialis: v. gr. si consanguinei nihil subsidij præbendum mentur, si è Religione egrediatur.

43. Quid de reclamatione circa professionis nullitatem? Post quinquennium à professionis die Religiosus foro in extremo non auditur clamans professionem suam ob metum, vel aliud impedimentum irritam fuisse.

44. Quid si alicuius professio irrita ipso iure fuerit, & conetur ratificare? Subsequente expressa, vel tacita ratificatione coram prælato, iisque, quorum interest, facile conualescit. Porò qui actum ratificat scire debet eum ex iuris dispositione irritum esse; qui incogniti nulla voluntas potest esse, nec censei possum ratificasse professionem, quam irritam esse ignorabam.

§. 2.
Votum paupertatis. 45. Ad votorum substantialium in professione emissorum tractationem veniamus. Ratione voti paupertatis ad quidam obligatur Religiosus? Ne quid proprium possit habere. Profectò retinet dominium nominis, & famæ, capaxque est iurium eligendi, & præsentandi beneficiatum regularem. Scholasticis & coadiutores temporales qui vota simplicia post biennium probationis ediderunt, retinere, & acquirere possunt dominium verum radicale: v. gr. hæreditatem; priuari tamen actuali iure de iis arbitrati suo disponendi.

46. Si re ipsa inter viuos aut mortis causa de bonis disponant absque Superioris consensu? Valida videtur esse dispositio, licet ipsi contra votum paupertatis delinquant; quia retinent dominium radicale bonorum, donec se iis per solemnem professionem abdicarint. Itaque sine Superioris consensu expresso

et aliquem erro-
rem quali infirmetur?
habitu aut
accidentaliter
et conditionis
Layman 65
n 4

lo, aut praesumpto, Religiosus nullam rem pretio aestimabilem accipere, retinere, aut absumere potest.

47. *Quid de comestibilibus, de commutationibus, & de alijs in Religioso assolent circa materiam paupertatis familiariter accipere?* Comestibilia accepta in notabili quantitate mortale constituunt. At in his maior quantitas requiritur, quam in alijs que comestibilia non sunt. Profecto tantam materiam ad voti transgressionem grauem assigno, quantum in furto, si pecunie aliave non comestibilia pignora dentur, aut recipiantur. Si autem comestibilia, fructusve consumptibiles sint, materiam aliquantulum affirmo producendam. Esculenta ex mensa pro se posita clam auferre sine intentione procedendi ad alia vique ad materiam grauem, solummodo veniale peccatum; quod si ex intentione surripiantur huiusmodi comestibilia, materia quae excedat notabiliter communem grauis furti materiam assignatam mortale constituet; quia amplius filios familiaris Religionis concedendum, quam extraneo. Commutatio autem rei pro re, v.g. breuiarij imagines, dummodo excessus valoris notabilis non sit, culpam venialem non excedit.

48. *Religiosus parè viuendo aliquid reseruat: num sibi acquirit?* Acquirat Religioni; quia ipse dominij incapax est.

49. *Res sibi ad usum concessas Religiosus per culpam crassam perdit: delinquit ne grauius?* Si materia sit grauis, grauius peccat; quia hic actus est proprie dominij, posse rem suo arbitrari destruere.

50. *Acquirat contractus, donatione, vel hereditate Religiosus? num sibi?* Minimè, sed Monasterio planè, penes quod dominium. *Quid si Religiosus contrahat delictum ex quo surripus oriatur?* Non obligatur Monasterium nisi quatenus consensum praebuerit influens in ipsum delictum, aut aliquod inde commodum accepit.

51. *Abcondit Religiosus aliquid valoris notabilis, ne Prelatus habere sciat, aut auferre possit: delinquit ne contra votum paupertatis?* Delinquit; quia tales sunt actus dominij independentis, seu iuris proprietarij.

52. *Administratores, & Oeconomi Religionis qui tnam dare possunt? Solum quod Ordinis regula, consuetudo, vel Superioris voluntas permittit.*

53. *Quantomodo Prelati regulares contra votum paupertatis delinquant?* Cum bona Conuentus aliter expendunt, aut donant, quam Ordinis regula, aut consuetudo permittit; quia Prelati non sunt bonorum communium domini; sed solummodo administratores.

54. Num Religiosi possint peculium suae pusillum temporariae subsidij habere? Possunt secundum professionem, & administrationem dependentem à Prælato voluntate: v.g. beneficium parochiale cum licentia Prælati, vestes, & alia necessaria quotannis à propinquis pro Monasterij consuetudine solvere impendi. Profecò Concilium Tridentinum prohibuit, videtur, ne Religioso designentur stabiles redditus instar cuiusdam peculij, quamvis dependentis si superiorum voluntate: sed cum Laymano & aliis Doctoribus non sine probabilitate id Concilio affirmo non aduersari.

55. Dixisti Monasterium non teneri ex Monachi delicto: quid si peculium ille habeat? Refarciendum quidem damnum ex Monachi peculio, praesertim si extra Monasterium degat.

56. Potest ne Prælatus religiosus licentiam dare res ab iure in usus vanos, aut illicitos? Minimè; quia Prælatus maiorem facultatem subdito dare non potest, quam ipse habet: cum autem is bonorum Monasterij dominus non sit, sed administrator, ea arbitrato suo inutiliter, aut illicitè non potest expendere, ergo nec facultatem subdito concedere.

57. Potest Religiosus rem aliquam donatam absolute accipere in fauorem alterius non interueniente licentia Prælati? Peccat contra paupertatis votum. Secus si se habeat tantum vt intercessor, elemosynarius, aut internuncius. Scio tamen hoc Societatis nostrae regulis repugnare; quia (in priori casu à fortiori) etiam in posteriori Religiosus ius aliquod Pretio aestimabile sibi vsurpat, si accipiat pecuniam suo arbitratu pauperibus dispergendam, ita vt à dante reuocari non possit.

58. Quidnam de Religioso beneficiario? Dum beneficio potitur, administrationem reddituum habet à sacris Canonibus sibi concessam, quas ad pias causas, aut ad sui sustentationem potest applicare; quia talis natura beneficij Ecclesiastici, vt tribuat cuique ius impendendi fructus ad usus pios, vel necessarios. Redditi autem ex hoc beneficio relictii post mortem Religiosi ad Ecclesiam cui inseruiuit, pertinent. Quae autem rem aliunde, v.g. hereditate, aut donatione, ultra beneficium acquisiuit, Monasterium sibi vindicare potest.

59. Potest ne Religioso concedi facultas ad usum alienius rei tanquam irrevocabilem? Minimè; quia voto paupertatis repugnet usum habere alicuius rei independentem, aut reuocabilem à Prælato.

60. Monacho legatum relinquatur ea lege, vt ad ipsum, & non ad Monasterium debeat pertinere; num potest eo frui?

Explic

Explicari debet voluisse testatorem, vt ad Monachum per-
tineat cum consensu Prælatis; quali si Prælatus consensum ne-
get, corrumpit legatum; quia verba testatoris intelligi debent
secundum conditionem personæ, cui legatum cedit; at Reli-
giosus aliter capax non est hæreditatis. Profecto Religiosus
potest legatum sibi relictum Monasterio resignare; quia in
gratiam Monachi cum esset legatum, quisque potest suo iuri
renunciare.

Art. 1. q. 2.
C. de heredi. inst.

61. *Quanam Religioso proprietario poena à iure Canonico
decreta sunt?* Prima si absque poenitentia mortuus fuerit, in
loco sacro non sepelitur: aut sepultus extrahitur à tumulo.
Secunda, ad agendam poenitentiam detruditur in carcerem.
Tertia, biennio voce actiua, & passiuâ priuatur.

62. *Est ne aliquid circa Religiosa castitatis votum aduer-
tendum?* Religiosus quidem contra castitatem delinquens
duo peccata committit, sacrilegium scilicet, & impudici-
tiam. Recurre ad materiam luxuriæ circa sextum Decalogi
Præceptum sigillo 1.

§. 3.
Votum
Castita-
tis.

63. *Ad Obedientiæ votum accedamus. Si Prælatus in iudicio
aliquid præcipiat Religioso cum voluntate eum obligandi, pec-
cat ille non obediendo?* Ita planè in graui materia lathaliter;
quia voti in re graui transgressor. Fateor planè non eandem
esse in omnibus Religionibus voti obedientiæ perfectionem;
quare nec eadem præcipiendi potestas, & obediendi necessi-
tas est. Raro equidem Superiores Ordinum sub culpæ obliga-
tione præcipere aliquid censendi sunt, nisi vtantur his verbis:
in virtute sancta obedientiæ.

§. 4.
Votum
Obedi-
entiæ.

64. *Præcipit Prælatus Monacho austeriora, quàm regula
requirit: tenetur ne obedire?* Minimè; quia præcipiendi limites
excedit; nec enim potest præcipere nisi quod directè, aut in-
directè ad regulam pertinet.

65. *Potest ne Prælatus propter votum obediendi in omni-
bus, quæ iusta sunt, etiam actus internos præcipere?* Posse est
probabile, licet consuetum, aut consultum non sit, vt talia
sub peccato præcipiantur; quia cum Prælatis possint vota in-
terna irritare, habent gubernatiuam in actus internos pote-
statem.

66. *Ordinis regula sub generali obligat: v. gr. regula Sancti
Francisci imponit silentium sub peccato: nam transgressio sic
contra votum?* Ita quidem; quia lex seu regula non minùs
præceptiua est, quàm vox Superioris, qui iuxta regulam debet
præcipere.

67. *Si Ordinis regula sub culpa non obligat, eius transgressor*

Z z 4 peccat

728 *Moralis Theologia Tract. VI. Status,*
peccat ne contra obedientia votum? Non; quia votum obedi-
entia intelligitur de iis tantum, quæ continent propriè
præceptum.

68. *Non obligant regula ad culpam in aliquibus Ordinibus,*
v.g. Prædicatorum, aut Societatis nostra: delinquit ne qui fran-
git? Transgrediens bono aliquo fine; v. g. si extra tempus lo-
quatur cum socio, non peccat. Si verò regulam violet ob
torporem, aut libidinem, peccat saltem *universaliter*; imò
venialiter quis frequenter transgrediatur, & aduertens idè religiosam
disciplinam grauitè perturbet, mortaliter peccat.

69. *Tenentur ne Professi regulares nouam regulam, seu ar-*
ctiorem viuendi morem acceptare, quam nec explicitè, nec im-
plicitè professi sunt? Minimè; quia per votum obedientia non
transulerunt omnem voluntatem in Superiorem, vt quæ-
libet ipsis possit imperare; sed ea solùm, quæ ad obseruationem
regulæ, quam profitentur directè, vel indirectè spectant.
Quid si strictior obseruatio necessarium medium ad substantia-
lium votorum in tali Ordine obseruationem videatur? Impo-
ni potest autoritate Prælatorum, licet eam subditi expressè
non vouerint; quia talis obseruatio indirectè pertinet ad
regulam.

CAPVT IV.

De Religiosi status prerogatiuis, & Privilegijs.

§. I. 70. *Quanam susceptionis status religiosi prerogatiua? Sul-*
Præro- **Q**uæceptio status huiusce maculas legales furti aufert,
gatiua quoad actus temporales, ita vt damnatus de crimine v. g. fur-
Regula- ti, postea ad testimonium in iudicio, & similes actus legiti-
ris sta- mos admitti possit. *Professiones autem prerogatiuis recen-*
tus. Per vota religiosa in gratiam constitutus omnium peccato-
rum remissionem consequitur; quia qui partem bonorum in
eleemosynam pauperum dat, pro peccatis satisfacit, *Dana.*
Peccata tua eleemosynis redime: ergo qui omnia sua, & seip-
plene sum diuinis tradit obsequijs, satisfacit. *Num perfectius, &*
plenius, quam per plenariam indulgentiam consequatur? Ita
planè; quia cum indulgentia sit condonatio quædam ex au-
thoritate summi Præfulis, causam concedendi iustam requi-
rit; at verò ad remissionem peccatorum iunctam cum pro-
fessione religiosa alia insuper quæ recipiat magis; aut
minus

minus causa non requiritur; quandoquidem ea remissio ex natura, & præstantia ipsius operis per modum cuiusdam iustæ exolutionis ex meritis Christi promanat.

71. An per renovationem votorum factam bis quotannis in Societate IESU hoc beneficium possit obtineri? Cum Laymano, & aliis probabiliter affirmo; nam vota Religiosa ideo afferunt plenariam remissionem peccatorum, qui continent perfectam hominis erga Deum traditionem: cum autem hæc traditio reiterari possit, etiam remissio peccatorum iterato valet acquiri.

72. Quibusnam ulterius per professionem recipimus? Omnia iuramenta, & vota pia ipso iure expirant; quia per obligationem professionis religiosæ omnes hominis facultates ac vires in perpetuum, & irrevocabiliter Deo offeruntur: ideo eminenter in se continent omnes alias particulares obligationes: quemadmodum si quis erga hominem debitis quibusdam adstrictus omnia bona illi offerat. Illegitimi, & spurij absque alia dispensatione Ordines suscipere possunt, sed ad Prælaturam & dignitates promovendi non debent. Soluitur per professionem patria potestas; tamen dimissus est Societate nostra redit ad patriam potestatem, nisi sit in sacris constitutus. Tollit insuper professio ingratitude notam, ob quam hæres necessarius alioquin possit exhæredari; æquum est enim, ut per conversionem ad religiosum institutum prioris delicti macula saltem in ordine ad temporales actus, & iure expurgetur. Professio denique solemnis dirimit matrimonium contractum, sed non consummatum: professio vero simplicium solum dirimit contrahendum.

73. Num Religiosus in iudicio possit stare? Neque ut actor, neque ut reus stare potest; quia cum omne ius in monasterium transtulerit, seruo comparatur, qui in iudicio nec agere, nec conveniri valet. Excipiendus 1. Religiosus beneficiatus cum libera administratione, v. gr. parochus. 2. Si Religiosus absens sit à Prælato, v. g. in studiis, ut facile licentiam petere non possit, & de ea concedenda rationabilem præsumptionem habeat. 3. Si Religiosus obligationem contraxit ante Ordinis ingressum. 4. Si Abbatem ex rationabili causa velit accusare. 5. Monachus ob delictum conveniendus est, non monasterium, sicut nec dominus ob serui delictum.

74. Quanam munera exercere possunt ex curia, quanamque minime? Non possunt Religiosi esse Procuratores, nec advocati in iudicio, nisi cum licentia Prælati, & utilitate

Monasterij. Consilium quid secundum iura in causa agendum sit, possunt dare; quia illis prohibitum non est. Munus Tabellionis non amplius possunt exercere; valent tamen illorum acta. Nec iudices esse possunt, nec Assessores, nisi cum Praelati consensu, & in causa ad utilitatem Monasterij spectante. Praelati Ordinum constitui possunt iudices conseruatores. Licet autem Religiosus non possit esse Arbitrator à partibus constitutus, ut secundum iuris terminos sententiam ferat: potest tamen esse Arbitrator, nempe amicabile compositor à partibus electus; ut pro bono pacis seruandae vnus iuri demere, & alteri tribuere possit, vitata tamen magna laesione. Si Religiosus absque licentia Praelati in Testamento ad causas profanas, atque in iudicio testimonium interponat? Male agit, sed interpositio testimonij valida est.

§. 2.
Præi-
legia re-
gulariū.

75. *Confessi Regularibus tenentur ne eadem peccata suis Parochis confiteri?* Minimè, imò contrarium asserentes puniendos ab Inquisitoribus tanquam de hæresi suspectos, Zaccardus & alij affirmant.

76. *Possunt ne Regulares dispensare cum coniugatis, qui incestu, vel voto ad petendum debitum impediuntur?* Possunt, si à suis Prouincialibus ad id facultatem acceperunt. Quæ quidem dispensatio extra Sacramentum dari potest. Imò urgente necessitate absentibus per scriptum mitti posse non improbabile ex Portello asseruerim.

77. *Regulares in vna diocesi approbati possunt ne in itinere confessiones in alia audire?* Ita planè si non possunt facillè Ordinarium adire, & Parocho minimè repugnante.

78. *Regularis expositus ad excipiendas tantum virorum confessiones, etiam fœminarum excepit virtute subleui pœnitentiæ ne?* Minimè; quia (vti ex Sanchez accepti) sese probabili opinioni accommodauit.

79. *Possunt Generales, & alij Praelati Religionum confessarium etiam extra Religionem eligere?* Possunt, dummodo ab eorum constitutionibus, & statutis hoc illis non prohibetur. Nec Capitulum generale potest huic derogare priuilegio, ni fuerit à Papa confirmatum.

80. *Num Praelati regulares, & quilibet Religiosi facultatem habentes eligendi confessarium possunt eligere quemlibet Sacerdotem, etiam si ab Episcopo non fuerit approbatus?* Possunt; quia Tridentinum nihil hac in re innouauit, sed loquitur tantum de confessionibus secularium ad quas audiendas vult confessarios ab Ordinario approbatos accedere, vti Suarius affirmat. Imò Præpositi Regularium possunt illis quemcumque confessari

confessarium extra Religionem etiam non approbatum ex-
gendi facultatem impertiri, dummodo constitutio Religio-
nis, aut statutum contrarium præscribat; quia qui habent or-
dinariam potestatem, possunt illam subdito delegare.

81. *Potest ne quis Regularum ex præsumpta Superioris vo-
luntate absolueret?* Potest, si præsumptio fundatur in signis;
quæ sufficienter præsentem Superioris voluntatem valeant in-
dicare.

82. *Quisnam præterea Regulares privilegij gaudet?* Pos-
sunt ubique uti altari portatili, præsertim itinerantes, non
contradicente Episcopo; nec enim (uti *Præpositus* adnotat)
Tridentino est hoc privilegium reuocatum. Possunt ab Epi-
scopo ordinari extra tempora, vel etiam non seruatis inter-
stitiis. Possunt Præpositi Religionum quæ privilegiorum
communicatione gaudent, concedere Nouitiis dimissorias,
ut ab Episcopo ordinentur. Sic *Suarus*. Possunt item Regu-
lares Præpositi, si Episcopus diœcesis abfuerit, vel ordina-
tiones non sit habiturus, ad quemcumque alium Episcopum
subditis suis litteras dimissorias concedere. Vult tamen
Concilium Trident. in illis dimissoriis absentia Episcopi
diœcesani, seu Ordinationum ab eo non habendarum cau-
sam exprimere.

83. *Regularis scit suam professionem esse irritam: suscipit
tamen sacros Ordines: quid? delinquit ne?* Mortaliter qui-
dem, & suspensione afficitur; quia sine titulo patrimonij or-
dinatur.

CAPVT V.

De Monialium, Regulariumque virorum clausura.

84. *Quid de Monialium professarum clausura?* Eis seuerissimè
præcipitur, nisi ob causam necessariam licentia ab
ordinario Prælato fuerit obtenta.

85. *Quanam causa legitima moniali exeundi?* Pestis, aut
lepræ, periculum incendij, hæreticorum incurfus. *An ad
aërem mutandum ob morbum periculosum possit egressus per-
mitti?* Non; quia Canones sacri significant, causam ob
quam egressus permitti possit, debere esse publicam. Ali-
ter egredientes excommunicationem Papæ referuatam in-
currunt.

86. *Quid*

86. *Quid de ingressu intra Monialium claustra?* Sub excommunicatione prohibitus est, praeterquam si ob causam necessitatis licentia ab Ordinario in scriptis obtenta sit. Excipiendi pueri ante rationis usum.

87. *Potest ne ingredi Episcopus?* Potest ob iustam causam cum sociis. Item Sacerdos ad communicandum, Medicus, Chirurgus, fabri ferrarij, & lignarij ad necessaria, aliique necessarii aut aquae asportatores, aut horti ministri. Admonerim consuetudines de clausura Monialium, & prohibitiones ingressus intra septa Monasterij non ubique quoad omnem modum esse receptas.

88. *De ingressu mulierum intra claustra Regularium virorum quid?* Non ita constat sub mortali, & excommunicatione prohibitum esse. Nam in pœnalibus nomine masculino non comprehenditur fœmininum. Porro constitutionem Pij V. quoad prohibitionem hanc, non ubique receptam affero cum Laymano.

89. *Sunt ne certi casus, quibus mulieres seculares ad regularium virorum habitationem sine scandalo, & peccato admittuntur?* Ita quidem. 1. Reginae cum comitatu. 2. Fundatrices Monasterij. 3. Aliæ fœminæ illustres cum comitatu. 4. In sepultura Ecclesiastica simul mulieres comitantes admittuntur. 5. Si Religiosi in residentia viuunt, Monasterio nondum constituto. 6. Honestæ mulieres, secluso scandalo, ad aulam Abbatis semotam à claustro possunt admitti.

C A P V T VI.

De Regularium Prelatis.

90. *Quidnam possunt Abbates ex Pontificum privilegio alijque Prelati Regulares?* Abbates quidem possunt calices, campanas, altaria, vestimenta consecrare ac benedicere, non tantum ad suarum Ecclesiarum usum, sed etiam alienarum. Privilegium autem quorundam Abbatum minorum Ordines conferendi non esse reuocatum per Tridentinum Sanchez affirmat. Possunt item Clericis secularibus sibi subditis litteras dimissorias concedere. Prelati autem reliqui possunt commutare, & dispensare vota Nouitiorum: suos subditos à casibus Bullæ Cœnæ absolueri secundum suarum, imò & malè ad Ordines siue ante legitimam ætatem, siue per saltum promotos. Possunt item dispensare votum subditi

de transeundo ad strictiorem Religionem. Ita Suarius. Possunt benedicere paramenta Ecclesiarum, etiam externorum. Possunt ne aliqua sub poena excommunicationis sibi reseruate vetare? Minimè; quia (vt Sanchez affirmat) ex decreto Clementis VIII. omnis reseruatio illis est interdicta.

91. Num Prælati Regulares (queis eligendi cura) digniores eligere ad gubernationis munera teneantur? Affirmat Turrianus teneri; quia Prælatuŕæ Regulares beneficia sunt Ecclesiastica curam animarum habentia. Ego cum Fillucio, & Reginaldo sufficere existimo, si dignum eligant digniori non assumpto.

92. Possunt ne Prælati regulares à suis Prælatuŕis ad libitum Superiorum etiam sine causa amoueri? Ita planè, si non sint electi, dummodo accusatio, aut inquisitio contra ipsos non pendeat.

93. Prælati Regulares tenentur ne subditorum etiam venialia peccata corripere? Tenentur cum communiter transgressio *committitur.* diuagatur, imò Regulæ transgressionem communem, licet non obliget sub veniali, ne Religiosa disciplina collabatur.

94. Quomodo sese circa criminum Inquisitionem Regularis Prælatus gerere debet? Potest, ac debet in peccata occulta subditorum inquirere, vt illa fraternè corrigat, modò absit nimia, & anxia sollicitudo. Num liceat priuato Religioso in vitam fratrum inquirere, vt fraternè corrigere possit? Minimè; quia vbi muneris obligatio non exigit, non sunt quærenda peccata, vt corrigantur.

95. Potest ne Monialis vidua eligi in Abbatissam? Maximè; lex enim id prohibens per contrarium vsum est abrogata. Quid de illegitima? Etiam sine dispensatione potest in Abbatissam assumi: & quamuis requireretur dispensatio, ab ipsa Prælatis Monialium concedi posset.

CAPVT VII.

Praxis circa materiam de Statu Religioso ex Societatis IESV Doctoribus.

96. Regularis Nouitio idoneo negat suffragium: delinquit ne grauiter? Suarius respondet affirmatiuè; quia non tantum illum ab ingressu Religionis retrahit, sed etiam à Suar. Religione sine iusta causa expellit.

§. r.
De statu Regulari.

97. Quanam

Suar. 97. *Quoniam implendum est tempus ad professionis valorem? Cum eodem Suario affirmandum, complendum esse annum novitatus de momento ad momentum, vti & annus decimus sextus ætatis.*

Sanch. 98. *Dubium est, num circa professionem emittendam metus intercesserit, vel an fuerit iustus, vel an ratione metus adjuerit animus se obligandi: iudicandum ne est in fauorem professi, an Religionis? Semper ex Sanchez sententia in fauorem Religionis, ac professionis præsumendum.*

Less. 99. *Retinet quis in examine morbum gallicum, v. g. num efficiat irritam professionem? De iure communi non facit irritam, sed, vt bene adnotat Lessius, sufficientem exhibet causam sic professum à Religione expellendi.*

Sanch. 100. *Dubium est, num parentum necessitas grauis sit: potest ne filius ingredi Religionem? Potest, teste Sanchez, quia possidet libertatem.*

Valent. 101. *Potest quis ad facilius impetrandam receptionem suam in aliqua Religione conferre Superioribus, vel aliis manerit? Cum Valentia affirmatiuè respondeo, si gratis & sponte fit.*

Sanch. 102. *Ignorat quis suæ professionis nullitatem, vel impeditur intra quinquennium reclamare: potest ne adhuc reclamationi operam impendere? Potest ex Sanctio.*

Sanch. 103. *Quandonam Religiosus sine excommunicatione potest habitum exuere? Si in loco secreto exuat, vt commodius ei sit, vel vt melius curat, & saltet. Vel si iniuste grauatus à Prælato immediato fugiat ad Superiorem sine habitu, ne agnitus comprehendatur. Vel si ad turpem causam, v. g. vt furetur occultè, vel fornicetur, illam dimittat mox realsumptus, Sanchez ita.*

Suar. 104. *Peccat ne mortaliter Religiosus etiam ex consuetudine extra chorum recitans horas canonicas? Affirmat Suarius non peccare.*

Sanch. 105. *Possunt ne Regulares compelli ab Episcopis per censuras ad processiones? Minimè ex Sanchez sententia. Non tamen debent extra ambitum Conuentus processiones ducere absque licentia Episcopi de iure communi.*

Henriq. 106. *Potest ne Regularis exemptus qui incurrit excommunicationem ob crimen notorium, ab Episcopo denunciari vt ab alijs vitetur? Sentit Henriquez posse, licet quidam id tantum admittat in casibus specialiter Episcopo permissis, quibus hareo.*

Sanch. 107. *Regularis, qui iustam habet causam appellationis, potest ne, omissis medijs Superioribus, ad Papam provocare? Cum Sanchio*

affero posse, quando Prælati corrigentes manifestè limites Religiosæ disciplinæ excedunt.

108. Quotnam causis potest quis à Religione strictiori ad laxiorem transire? Tribus præcipuè. 1. Ob corporis imbecillitatem. 2. Si indignè tractetur, aut sit exosus. 3. Si est infamatus, ita vt semper in pudore, & subinde magna tristitia sit victurus. Admonuerim hoc præstari debere Superioris licentia, non aliter. Mecum sentiunt Lessius, & Sanctius.

Less.
Sanct.
Suar.

109. Bona Religiosi ad aliam Religionem transeuntis ad quodnam pertinent Monasterium? Ad primum planè ex Suarij assertionè, quod quidem ad summum illi dare sufficientia alimenta tenetur.

110. Potest ne secum huiusmodi Religiosus sine speciali licentia deferre? Potest libros à se compositos, aut scripta, vti ex Reginaldo accipi.

Regin.

111. Religiosus Episcopus factus eximitur ne à paupertatis voto? Eximi asserit Vasquez adiiciens non teneri ad observantiam regularem nisi ex quadam honestate. Vtteriùs asserit Sanchez haud incurrere excommunicationem, licet habitum suæ Religionis dimittat. Addit Molina expulsus à Religione non teneri se emendare, vt ad illam redeat, neque obligari voto obedientiæ; paupertatis tamen voto ita obligari, vt quidquid acquirit, Monasterio acquirat.

Sanch.
Molin.

112. Religiosus eiectus ab Ordine, si emendatus petat recipi, tenentur ne eum Superiores admittere? Non, neque ipse ad aliam Religionem transire tenetur ex Sanctio. Imò probabiliter neque ad suam.

Sanct.

113. Are alieno oppressus ponest ne in Religione admittit? Olim quidem poterat Religionem ingredi, & sic quasi cedere bonis; nunc tamen non potest admitti, nisi priùs satisfaciat creditoribus ex noua Sixti V. constitutione, moderatione Gregorij XIV. addita. Sic Saa.

Saa.

114. Valet ne Nouitij obligatio? Extra Societatem IESV minimè sine licentia Episcopi, aut eius Vicarij, idque intra duos menses ante professionem, ante quam nullum sortitur effectum, ex Trident. sess. 25. vbi non prohibetur testamentum, sed donatio inter viuos: nec dispositiones de bonis suis ante susceptum habitum, modò non fiat intuitu Religionis. Ex Molina.

donatio

Molin.

115. Si nouitiatus annus interrumpatur per aggressum, opus ne est de nouo incipere? Affirmatiuè respondeo cum Saa, alioquin inualida professio. Admonuerim tamen non interrumpi manendo ex causa extra Monasterium de licentia Superioris:

Saa.

Superioris:

736 *Moral. Theologia Tract. VI. Status,*
perioris: id quod posse etiam post Concilium Trident. fieri
asserō.

Saa. 116. *Possunt ne parentes offerre Religioni filios impuberes
inuitis tutoribus?* Possunt, imò pater auo inuito, non autem
auus inuito parente. Sic Saa.

Molin. 117. *Cuinam acquirit Religiosus professus?* Pensionem, &
hæreditatem Monasterio acquirit. Quod si ille hæreditatem
sibi relictam repudiet, potest Monasterium acceptare: et
moriatur ante aditam patris hæreditatem, succedit Monaste-
rium. Acquirat equidem Religiosus Monasterio, cui se dedit
proficendo; quod si generaliter Ordinem proficetur, nulli se
Monasterio addicens, toti ordini acquirit. Ex *Molina* collegi.

Saa. 118. *Superior aliquid infra regulam præcipit: tenetur ne
Lest. subditus obedire?* Affirmat Saa, saltem quantum se vel tacite
eius vota extendunt. Ego autem cum *Lestio* non teneri infe-
riorem assero, nisi iusta causa Superiori infra regulam præci-
pienti subsit. Nec etiam si quid supra, nisi in iustam alicuius
criminis pœnam imponatur, aut putetur necessarium ad ser-
uanda vota, ut clausura Monialium. Nec si quid contra, nisi
fortè possit Superior in ea parte regulæ dispensare, & iusta
causa subsit.

Azor. 119. *Quomodo Carthusianus abstinere à carnibus te-
neatur?* Respondeo ex *Azorio* teneri vesci carnibus, si aliter
non possit à morbo liberari, aut viuere. Sunt & qui affirmant
(teste Saa) non peccare illos mortaliter, si carnibus vescan-
tur extra morbum, abstracto scandalo; non enim ex voto
abstinent, sed ex consuetudine.

Saa. 120. *Potest ne secularis iudex de facto Religiosus ante ingres-
sum Religionis cognoscere?* Minimè; nam, ut adnotat Saa, iam
est forum mutatum.

§. 2.
De largi-
gitione
munerū
circa
Bullam
Cl. VIII.
Gran. 121. *Circa munerum largitionem quid Religiosi possunt post
Bullam Clem. VIII.* Huius Bullæ (authore *S. m. t. i.*) duo sunt
fines præcipui, nempe ne Monasterij bona dilapidentur, & ne
detur ambitionis occasio. *Granadum* sequor confirmantem.
Porò hæc Bulla quò ad pœnas non videtur vsu recepta, nec
quotannis in Capitulis Monasteriorum legitur. Neque edita
est ad nouum ius, seu nouam obligationem inducendam,
sed ad ius commune restituendum, ac confirmandum.

Sanch. 122. *Num Milites D. Iacobi, Alcantare, &c. in hac Bulla
includuntur?* Non includuntur teste *Sanchio*; quia expressè
Pontifex licet eos verè Religiosos innuat, excludit. *An Noui-
tū?* Non includi Nouitios sub nomine Religiosorum asserit

Filliuc. *Filliucius*; quia tantum in fauorabilibus hoc nomine gaudet.
123. *Reli*

123. Religiosus in aliquo speciali casu non dissipat bona Religionis, nec ulla adest ambitionis occasio largiendo munera: Num incurrat Bullæ pœnas? Non quia (vt Granados ait) cessante ratione, & sine legis, cessat eiusdem obligatio. Granad.

124. Religiosus sine Superioris licentia dat munusculum duorum aureorum: incurret ne in Bullæ pœnas? Cum Filliucio scio peccatum quidem furti graue ab eiusmodi Religioso admitti, non tamen incurrere in Bullæ pœnas; quia ad Monasterij dilapidationem parum confert hæc quantitas. Filliucio

125. Casus in Bulla excepti extendere possunt ad alios similes? Extendi posse assero cum Filliucio. Quare licet excipiat tantum leuia comestibilia, & ad deuotionem pertinentia, possunt etiam leuiuscula alterius generis dari. Filliucio

126. Religiosus rogat amicum, vt det aliquod alteri suo nomine munus: delinquit ne contra Bullam? Neque contra Bullam, neque contra paupertatis votum peccare cum Suario existimo; quia non disponit de re aliqua Monasterij sine Superioris facultate. Suari.

127. Peccat ne contra Bullam Monialis, aut Regularis dans elemosynam? Non; quia bulla tantum prohibet munerum largitionem. Vnde assero nec prohibere sumptus, qui fiunt diebus festis solemnibus in musicam, in sustentationem concionatoris, & eorum, qui altari ministrant; hæc enim omnia pertinent ad commodum Monasterij.

128. Num Regulares largientes aliquod donum in remunerationem, Bulla contrahant? Minimè; quia remuneratio donatio gratuita non est. Quid si remuneratio hæc merita, & beneficia accepta excedat? Licet in quarta parte, v. gr. excedat, non adhuc est contra Bullam; quia id postulat gratitudo.

129. Quia plerumque Regulares concionandi muneri incumbunt, aliquas difficultates à te enodandas subiiciam: rogo, Num peccato sese concionator illiget in crimine lethali concionando? Non est peccatum, si occultum sit crimen, secus si publicum; quia actus concionandi non est consecratus neque ex sua natura, neque ex institutione Ecclesiæ, neque certo Ordini deputatus; cum multi nondum sacris Ordinibus initiati prædicare soleant. Idem dicendum de Lectore sacre Scripturæ & Theologiæ, modò absit scandalum. Ita Suarius. Suari.

130. Necessum ne Religiosos in ordine ad conciones ab Episcopo approbari? Scio à pluribus Doctoribus affirmari necessarium non esse. Quin & non me fugit, alios asserere contradicente Episcopo in suis Ecclesiis concionari posse. Tamen in

praxi melius non concionari; ne ex huiusmodi concione
 plus scandali, quàm fructus oboriatur.

131. *Quid si in alienis Ecclesiis sine Episcopi licentia concionentur?* Non possunt ab ipso puniri, sed à suis puniendi Superioribus, vti ex Declaratione Cardin. constat.

Saa.

132. *Quandonam Concionator mortaliter in concione delinquit?* Respondeo ex Saa, (qui à Nau. & Caiet. accepit) graviter delinquere si prædicat valde inutilia, aut scienter falsa in fidei doctrina, vel morum, vel miraculis, aut vita Sanctorum, aut detrahendo ferè nominatim Prælati Ecclesiæ. Scio non esse graue crimen fabellam recitare: imò si id fit animo excitandi auditores ad piè audiendum, nullum peccatum est. Porro prædicare quem principaliter ob gloriam, aut pecuniam, mortale non esse affirmo.

133. *An Episcopo contradicente quis concionare potest?* Concilium Trid. vetat. Excipit tamen Pius V. Mendicantes sicut in Templis prædicantes, nisi ipse Episcopus concionari vellet. Certè Episcopus non potest sine rationabili causa eos à prædicatione suspendere. Nec Mendicantes in vna Diocesi ad prædicandum examinatos in eadem amplius examinatos quod si sint graduati in Theologia, aut Lectores, examina Episcopi non egent. Profectò Mendicantes etiam cum in Cathedrali prædicatur, concionari posse affirmo in sua ecclesia.

134. *Mendicantium concionem agentium indulgentias à Pontificibus concessas exprime.* Possunt Prædicatores, & Minores, & qui cum ipsis communicant in priuilegiis. v. g. Societatis Iesv concionatores, & alij Mendicantes concionantes suis in domibus quocumque anni tempore, concedere auditoribus suis 18. annos, & 320. dies indulgentiæ: extra suas verò Ecclesias 18. annos, & 222. dies tantum. Tempore verò Quadragesimæ in suis domibus feria secunda, quarta, & sexta 156. annos & 24. dies. Monuerim tamen, debere eos expressè nomine suæ Sanctitatis has indulgentias concedere, alias essent nullæ.